

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2017/18:1593

av **Heidi Karlsson m.fl. (SD)**

Trygghet för familjer och barn

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att även fadern ska ges formell rätt till ledighet mot ersättning för att följa med på det första besöket på mödravårdscentralen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevilja fler kvinnor graviditetspenning och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avkvotera föräldraledighet i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att intensifiera arbetet så att fler utrikes födda, lågutbildade personer, arbetslösa samt förlossningsrädda föräldrar nås av föräldrautbildningen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad rätt till deltid, då barn i största möjliga mån ska kunna få utvecklas i sin egen takt, och därmed ökad möjlighet för föräldrar att arbeta deltid under barnets första åtta år för dem som anser sig ha detta behov, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slopa den karensdag som sedvanlig sjukfrånvaro är förknippad med i förskolan för att minska smittorisken och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och möjliggöra för exempelvis mor- och farföräldrar och andra anhöriga att genom en

- särskild prövning och mot ersättning ansvara för barnomsorg utifrån vissa barns djupare behov av närhet och trygghet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av nuvarande regelverk med bostadsbidrag för familjer med syfte att kunna anpassa återbetalningsskyldigheten efter privatekonomiska förhållanden i de fall där inget fel eller fusk begåtts och tillkännager detta för regeringen.
  9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka miniminivån för merkostnader som krävs för att beviljas ekonomiskt stöd så att samma regler gäller oavsett om barn behöver hjälpmedel eller även är i behov av vård, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
  10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av hur systemet med underhållsstöd kan utformas så att de nödvändiga höjningarna som görs på grund av inflationen inte kommer stötvis med mer än ett års mellanrum, utan kopplas till faktisk inflation och följer prisutvecklingen på årsbasis, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn som betraktar värdekonservatism och upprätthållandet av en solidarisk välfärdsmodell som de viktigaste verktygen i byggandet av det goda samhället. Partiets övergripande mål är att formera en demokratisk, politisk rörelse som slår vakt om den gemensamma nationella identitet som har utgjort grunden för framväxten av välfärdsstaten och vårt lands fredliga och demokratiska utveckling. Sverigedemokraterna eftersträvar ett försiktigt framåtskridande som baseras på varsamhet, eftertanke och långsiktigt ansvarstagande. Vi eftersträvar ett demokratiskt, jämställt och miljövänligt samhälle där alla medborgare skyddas av, och är lika inför, lagen. Genom att kombinera frihet och trygghet, individualism och gemenskap hoppas vi kunna skapa ett folkhem som i så hög grad som möjligt är präglad av trygghet, välstånd, demokrati och en stark inre solidaritet. Sverigedemokraterna står fritt från såväl socialismens som liberalismens ekonomiska teorier och kan därför inta ett pragmatiskt och verklighetsanpassat förhållningssätt i ekonomiska frågor. Förutsatt att det kan gagna Sverige och dess medborgare är vi öppna för samtal, diskussioner och samarbeten med alla andra partier.

Ultraljud

För många blivande föräldrar är det första besöket på mödravården också den första förberedande externa kontakten. Då ska graviditeten bekräftas, antalet foster kontrolleras och undersökning av fostrens hälsa göras. Vanligtvis sker det första ultraljudet någon gång i vecka 13–20. Enligt lagen är det ingen självklarhet att båda föräldrar ska beviljas ledighet med ersättning för detta besök hos mödravården. För mammorna regleras bestämmelserna i vissa fall i kollektivavtal, medan papporna helt enkelt får hoppas att de har en förstående chef. Trots detta är pappor generellt sett duktiga på att följa med på dessa undersökningar. Då fadern inte har den formella rätten att mot ersättning följa med, kan han tvingas välja bort deltagande på grund av förlorad arbetsinkomst. Detta anser vi är fel. På det första besöket vid mödravården, där viktig information som berör livets inledning ges, bör båda föräldrarna kunna medverka.

Graviditetspenning

Sverigedemokraterna anser att det särskilt under den sista tiden i graviditeten ska finnas förutsättningar för lugn och harmoni, för mamman såväl som för barnet i livmodern. För kvinnor som på grund av ett ansträngande yrke upplever besvär finns idag möjlighet till graviditetspenning. Denna kan erhållas från och med 60:e dagen innan beräknad födsel. Trots detta nekas idag många denna avlastning, med följd att de tvingas fortsätta arbeta heltid, trots höggraviditet och inte sällan med fysiskt påfrestande arbetsuppgifter.

Att behöva gå till ett jobb och utföra arbetsuppgifter som man inte känner att man klarar leder naturligtvis till ökad oro och stress. Detta är negativt för både mamman och barnet. Därför vill vi se en högre andel beviljade ansökningar om graviditetspenning, så att fler kvinnor än idag ges möjligheten att trappa ner eller helt ta en paus från arbetet under de sista veckorna av graviditeten. Målsättningen är att ingen som är i behov av avlastning under graviditetens slutskede ska nekas detta.

Avkvoterad föräldraledighet

Sverigedemokraterna vill avkvotera föräldraledigheten i sin helhet av samma orsaker som vi säger nej till en tredje pappamånad. Vi anser att det helt ska vara upp till de enskilda föräldrarna att forma den tillvaro som passar respektive familj allra bäst. En annan viktig aspekt gällande kvoterad föräldraförsäkring är att alla inte har samma

möjligheter att kunna vara hemma under en längre tid med sina barn. Bland annat kan det vara svårt för både egenföretagare och studenter att nyttja dessa dagar som de inte heller kan föra över till sin partner. Resultatet kan för barnet resultera i en ofrivilligt förkortad första tid i hemmet. Barn som kanske ännu inte är redo för förskolan kan då ändå tvingas in i barnomsorgen i förtid.

Vårnadsbidraget

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till det så kallade vårnadsbidraget, vilket kan beviljas för föräldrar med barn i åldern 1–3 år. För oss som är ett familjevänligt parti är det en självklarhet att familjer själva ska kunna välja att stanna hemma längre med sina barn. En stark orsak till vårt ställningstagande är även medvetenheten om att olika småbarn utvecklas olika snabbt. Medan vissa redan vid 1–1,5 års ålder kan inskolas på förskolan utan problem, kan andra behöva längre tid innan detta bör ske. Trots att denna möjlighet finns, nyttjas det av bara en bråkdel av Sveriges småbarnsfamiljer. Vi är övertygade om att det är kopplat till de problem som vi ser finns.

Där ersättningen är alldeles för låg och vårnadsbidraget enbart erbjuds i vissa kommuner.

Föräldrautbildning

Runt om i Sverige erbjuds idag kurser och föräldrautbildningar, både kostnadsfritt via landstinget och via privata alternativ. Vid deltagande i utbildningar hos mödravårdscentralen ges både mannen och kvinnan möjlighet att nyttja tillfällig föräldrapenning. Men trots att möjligheten finns är det idag många som inte deltar i någon utbildning. En doktorsavhandling vid Karolinska Institutet visar att hela 15 procent av förstföderskorna ”inte nås av denna möjlighet”. Särskilt vanligt är detta bland exempelvis utrikes födda, lågutbildade, arbetslösa samt förlossningsrädda. Det finns idag inget enkelt svar på hur föräldrautbildning ska genomgå av en högre andel, men vi vet att förberedda föräldrar minskar de risker som kan uppkomma vid förlossningen och det är därför angeläget att de som behöver denna typ av förberedande stöd också får det.

Utökad rätt till deltid

Idag finns möjligheten att arbeta deltid under barnets första 8 år. Arbetstiden kan sänkas till 75 % under denna tid och syftet är att föräldern ges större möjlighet att vara delaktig

i sitt barns utveckling och uppväxt. Sverigedemokraterna anser att denna möjlighet är viktig, ur både föräldrarnas och barnets perspektiv. Barn går igenom olika faser i sin utveckling och i sina möten med omvärlden. För vissa barn går t.ex. inskolningen på förskolan mycket bra och snabbt, medan det för andra barn kan behövas extra stöd. Sverigedemokraterna inser betydelsen av att barn i största möjliga mån får utvecklas i sitt eget tempo och vill därför öka möjligheten för föräldrar att arbeta deltid under barnets första 8 år för dem som anser sig ha detta behov.

Slopad karensdag för förskolepersonal

Alla med barn i förskoleåldern känner säkert igen en vardag som med jämna mellanrum är kantad av förkylningar och influensor. Förskolan, där många barn finns samlade på liten yta, är en känd riskzon för smittspridning. Då problematiken redan är känd, är det vår förhoppning att dämpa smittspridningen genom att för anställda inom förskolan slopa den karensdag som sedvanlig sjukfrånvaro är förknippad med. Precis som det är en självklarhet att förskolan inte accepterar att man låter sjuka barn delta i verksamheten är det för oss självklart att barn inte ska behöva befinna sig på en förskola med sjuka pedagoger.

Barnomsorg genom anhöriga

Valfrihet är, som tidigare har påpekats, viktigt när man ska finna det bästa omsorgsalternativet för varje barn. Medan vissa på ett smidigt sätt kan inskolas i förskolan, kan mindre barngrupper hos exempelvis dagmamman vara lämpligare för andra. I vissa fall kan barnets behov av närhet och trygghet sträcka sig ännu djupare varpå anhöriga kan vara ett lämpligt alternativ.

För att uppmärksamma dessa och uppmuntra detta som alternativ vill vi utreda och möjliggöra för exempelvis mor- och farföräldrar att genom en särskild prövning och mot ersättning ansvara för barnomsorg, enligt ett liknande system som dagbarnvårdare men utan krav på ett minimiantal av barn.

Vi vill också utreda möjligheten att låta detta vara ett omsorgsalternativ som kan nyttjas före ett års ålder, i de fall föräldrarna av någon anledning inte kan ta ut föräldraledighet, exempelvis om de båda är egenföretagare och måste registrera visst arbete. Ett alternativ skulle här vara en möjlighet att överlåta garantidagar från föräldraförsäkringen till en närstående familjemedlem.

Föräldrapenning

Med barn tillkommer av naturliga skäl ekonomiska behov som man tidigare inte haft. Dessa ökade utgifter, samt det faktum att föräldraförsäkringen inte motsvarar en hel inkomst, gör att det många gånger finns en ekonomisk tröskel för dem som planerar att skaffa barn. En sådan tröskel är fullt naturlig och det är inte heller Sverigedemokraternas ambition att helt avskaffa denna. Emellertid ser vi det som önskvärt att den ekonomiska oron inför beslutet att bilda familj hålls på ett minimum. Barnen är varje samhälles framtid och att underlätta för människor att ta steget att bilda familj menar vi är en viktig del av välfärdens uppgifter. Därför vill vi stärka ekonomin för barnfamiljer genom att anslå ytterligare resurser till föräldrapenningen.

Bostadsbidrag för familjer

Bostadsbidraget är idag en viktig extra trygghet för barnfamiljer med låga inkomster. Bidraget kan ansökas om hos Försäkringskassan och har ett tak om 3 400 kr för första barnet. Vi budgeterar för att öka anslagen till detta då vi är medvetna om betydelsen av en trygg privatekonomi. Som redan nämnts lever idag många barn i ekonomiskt utsatta familjer med en negativt nedgående trend. Detta kan för barnet innebära flera negativa konsekvenser. Exempelvis är det vanligare för barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer att mobbas. Men det påverkar även barnets möjlighet till fritidsaktiviteter samt kan leda till sämre resultat senare i skollåldern. För oss som välfärdsparti är det en självklarhet att barnfattigdom inte ska finnas i Sverige. Bostadsbidraget är ett av de viktigaste instrumenten som idag finns för att komma tillrätta med fattigdom då bidraget riktas särskilt till dem som har det svårast. Ett annat problem kopplat till detta är att familjer, trots att de uppgivit korrekt information vid ansökningstillfället, plötsligt kan bli återbetalningsskyldiga om inkomsten efterhand förändras. I vissa fall kan detta leda till att ett större belopp plötsligt ska återbetalas trots att privatekonomin redan är ansträngd. Vi vill se en översyn av nuvarande regelverk med syfte att kunna anpassa återbetalningsskyldigheten efter privatekonomiska förhållanden i de fall där inget fel eller fusk begåtts.

Merkostnadsbidraget

En del barn behöver extra stöd för att fungera i vardagen. Det kan exempelvis handla om särskild kost eller hjälpmedel kopplade till funktionsnedsättningar av olika slag. Idag finns möjlighet att ansöka om ersättning för merkostnader fram till och med barnet fyller 19 år. Detta stöd kallas merkostnadsbidrag och betalas ut i de fall barnet endast

behöver hjälp i form av åtgärder som föräldrarna själva kan ombesörja. Idag är systemet utformat så att ersättning för endast hjälpmedel betalas ut om kostnaden överstiger 16 020 kronor per år. Medan familjer med barn som är i behov av både vård och hjälpmedel kan få ekonomiskt stöd redan vid en sammanlagd årlig kostnad på 8 010 kronor. För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att ekonomiskt utsatta familjer ska kunna erbjuda barn den hjälp som det behöver. Därför vill vi sänka miniminivån på merkostnader som krävs för att beviljas ekonomiskt stöd så att samma regler gäller oavsett om barnet behöver hjälpmedel eller om barnet även är i behov av vård.

Underhållsstödet

Sverigedemokraterna ställer sig positiva till ett ökat underhållsstöd. När ett föräldrapar av olika anledningar vill skilja sig eller separera kan vårdnaden antingen delas eller innehas av en av föräldrarna. På samma sätt kan barnet bo växelvis eller mestadels hos en av föräldrarna. I de fall barnet i huvudsak bor hos den ena föräldern, är den andra föräldern skyldig att bidra ekonomiskt under barnets uppväxt, så kallat underhållsbidrag. Ibland räcker inte ekonomin till för att bidra och ibland vägrar den underhållsskyldiga föräldern helt enkelt att betala. I dessa fall kan boendeföräldern ges ett statligt bidrag som täcker den del av underhållsbidraget som saknas, så kallat underhållsstöd. Detta ska senare betalas tillbaka till Försäkringskassan av den underhållsskyldige föräldern. Mellan 1997 då stödet inrättades och ända fram till 2006 var den maximala nivån för underhållsstöd 1 173 kr per månad. Efter 2006 höjdes dock nivån till 1 273kr. 2015 höjde regeringen denna summa kraftigt till 1 573 kronor och från årsskiftet 2017/2018 med ytterligare 150 kronor för barn mellan 15-18 år. Vilket Sverigedemokraterna välkomnar. Emellertid vill vi se över hur systemet kan utformas så att de nödvändiga höjningarna som görs på grund av inflationen inte kommer med mer än ett års mellanrum, utan kopplas till faktisk inflation och följer prisutvecklingen på årsbasis.

Heidi Karlsson (SD)

Jennie Åfeldt (SD)

Paula Bieler (SD)